

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/44364,Uniwersytet-Gdanski.html>
03.05.2024, 12:15

Uniwersytet Gdański

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

Uniwersytet Gdański, największa na Pomorzu uczelnia wyższa, utworzona 20 III 1970 z połączenia Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie (założona 1945, pocz. funkcjonująca jako Wyższa Szkoła Handlu Morskiego) i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku (założona 1946). Pierwszym rektorem UG był prof. Janusz Sokołowski (1970–1981). Jego następcami byli prof.: Robert Głębocki (1981–1982), Bronisław Rudowicz (1982–1984), Karol Taylor (1984–1985), Mirosław Krzysztofiak (1985–1987), Czesław Jackowiak (1987–1990), Zbigniew Grzonka (1990–1996), Marcin Pliński (1996–2002), Andrzej Ceynowa (2002–2008); Bernard Lammek (2008–2016) i Jerzy Gwizdała (od 2016).

XI 1977 na Wydziale Humanistycznym UG, zawiązał się [Studencki Komitet Solidarności](#) Uczelni Wyższych Trójmiasta. Sygnatariuszami deklaracji trójmiejskiego SKS byli studenci UG, Akademii Medycznej w Gdańsku i Politechniki Gdańskiej: Piotr Dyk, Anna Młynik, Magdalena Modzelewska, Grzegorz Pliszka, Andrzej Słomiński i Błażej Wyszowski.

Sierpień '80 rozbudził opozycyjne nastroje wśród pracowników uniwersytetu i studentów. 19 VIII 1980 grupa 20 pracowników, mieszczącego się w Sopocie Działu Transportu rozpoczęła strajk okupacyjny, tworząc własny komitet strajkowy i przyłączając się do stoczniowego MKS (delegatami do MKS byli: R. Głębocki i Danuta Zientarska). Strajk poparli pracownicy Biblioteki Głównej oraz Wydz. Matematyki i Fizyki. 26 VIII 1980 zawiązał się Tymczasowy Samorząd Pracowników Uniwersytetu Gdańskiego, reprezentujący pracowników UG w MKS oraz w międzyuczelnianej Komisji Porozumiewawczej Gdańskiego Środowiska Naukowego. Jego przew. został R. Głębocki. Struktura ta odgrywała rolę Komitetu Założycielskiego uniwersyteckiej „S”. 27 VIII 1980 grupa studentów UG wystąpiła z 11-punktowym apelem popierającym strajk

w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, wzywając do utworzenia niezależnej organizacji studenckiej. 2 IX 1980 na Wydziale Humanistycznym UG ogłoszono założenie pierwszego w Polsce Komitetu Założycielskiego Niezależnego Zrzeszenia Studentów Polskich. W składzie Tymczasowego Komitetu Założycielskiego NZSP UG: Mirosław Białoś, Kazimierz Cichoszewski, Marek Czachor, Barbara Hejcz, Alicja Hoppe, Ryszard Grabowski, Paweł Huelle, Jacek Jancelewicz, Szymon Karolewski, Andrzej Kasperek, Jacek Kozłowski, Zbigniew Mielewczyk, Włodzimierz Piórkowski, Maciej Płażyński, Marek Sadowski, Marzena Stanisławczyk, Bernard Stark, Maria Jolanta Świeć, Janusz Tołoczko, Donald Tusk, Andrzej Zarębski, Alina Żupło, Anna Gadziałowska, Janusz Prendota, Miłosz Wierzchowski i Marek Zająkała. W składzie prezydium: J. Jancelewicz, A. Kasperek, M. Płażyński, B. Stark, M. Stanisławczyk, M.J. Świeć, M. Zająkała, A. Żupło i M. Sadowski. Pierwszym przew. NZS UG J. Jancelewicz. XII 1980 przew. M. Płażyński. Studenci wydawali pismo „Reduta”.

Od X 1980 reprezentującego TSP Macieja Żylicza dopuszczono do udziału w obradach Senatu UG. XI 1980 zaczęto wydawać biuletyn (pocz. „Informator”, późn. „Spojrzenie”). Oba tytuły redagował Bogdan Olszewski. 11 XII 1980 odbyło się I Walne Zgromadzenie Delegatów Organizacji Zakładowej NSZZ „S” UG. Zgromadzenie wybrało skład 40-osobowej Komisji Uczelnianej i 5-osobowej Komisji Rewizyjnej. Przewodniczącym KU został R. Głębocki; w składzie prezydium KU znaleźli się także: Bogdan Liberek, Tadeusz Ściśło, Ludwik Targoński, Maciej Rydel, Wojciech Krzyżanowski, Bogdan Sip, Jędrzej Smulkowski, Anna Maryńczak i Anna Tempczyk. W tym czasie do „S” UG należały 1863 osoby, czyli 73 proc. ogółu pracowników uniwersytetu.

Z czasem KU przekształciła się w Komisję Zakładową NSZZ „S” UG. IV 1981 sukcesem uczelnianej „S” stał się wybór R. Głębockiego na stanowisko rektora UG. 4 VI 1981, w związku z objęciem przez niego nowej funkcji, podczas II WZD NSZZ „S” UG na nowego przew. uniwersyteckiej „S” wybrano M. Żylicza. Uczestnicy WZD podjęli uchwałę o druku pism Czesława Miłosza; protestowali przeciwko

wstrzymaniu publikacji „Przeglądu Technicznego” oraz zaprzestaniu zakupu zagranicznych wydawnictw. Podjęto również prace nad „solidarnościowym” projektem ustawy o szkolnictwie wyższym. 14–15 XII 1981 w proteście przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego zorganizowano strajk na UG. Po jego zakończeniu część studentów (m.in. z Leszkiem Biernackim) udała się do Stoczni Gdańskiej. Potem uczelnia zamknięta. Na działaczy „S” i NZS spadły represje. Przed Sądem Marynarki Wojennej w Gdyni sądzono razem z Ewą Kubasiewicz z Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni także studentów z NZS UG, którzy również otrzymali surowe wyroki: Cezary Godziuk (6 lat pozbawienia wolności), Krzysztof Jankowski (5 lat pozbawienia wolności), Jarosław Skowronek (5 lat pozbawienia wolności), Sławomir Sadowski (5 lat pozbawienia wolności), Marek Czachor (3 lata). Wśród internowanych znalazł się m.in. działacz „S” UG Lech Kaczyński. W IV 1982 z funkcji rektora odwołany R. Głębocki. Zastąpił go popierany przez władze B. Rudowicz. Członkowie uniwersyteckiej „S” drukowali w podziemiu pisma „Zestaw” i „Wolna Myśl”. Ten drugi tytuł stanowił pismo międzyuczelniane. W jednej z filii Biblioteki Głównej zorganizowano biblioteczkę wydawnictw drugiego obiegu. 1984 wybory do władz uczelni, które okazały się sukcesem dla osób związanych z „S”. Nowym rektorem został K. Taylor, a dziekanem i prodziekanem na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym: Marian Kwapisz i Jerzy Grzywacz. XI 1985 władze odwołały ze stanowiska K. Taylora. Jako pretekst posłużyło im przemówienie, które wygłosił podczas pogrzebu skatowanego przez milicjantów studenta UG Marcina Antonowicza (zm. 2 XI 1985). Rektor domagał się ukarania sprawców zbrodni. Po amnestii z IX 1986 uniwersytecka „S” zaczęła wychodzić z podziemia. W gabinetach Jerzego Popko i R. Głębockiego regularnie spotykali się członkowie KZ.

Jesienią 1986 ukonstytuował się Studencki Komitet Solidarności NZS UG. W jego składzie: Grzegorz Bierecki, L. Biernacki (przew.), Przemysław Gosiewski, Andrzej Koliński, Mariusz Popielarz, Tomasz Posadzki, Andrzej Sosnowski, Jacek Wołochowski i Jarosław Zieliński. 1987 członkowie NZS rozpoczęli wydawanie pisma „Impuls”. Powołano także Międzyuczelnianą Komisję Koordynacyjną NZS Gdańsk. 8 III

1988 na Wydziale Humanistycznym odbył się wiec z udziałem 400 studentów z okazji 20. rocznicy III 1968. V 1988 uczelniana „S” poparła studencki strajk na Wydziale Humanistycznym, który trwał od 3 do 6 V. Domagano się ponownej legalizacji „S” i NZS. Strajkiem na UG kierowali: Paweł Adamowicz, Anna Galus, P. Gosiewski, M. Popielarz i A. Sosnowski. V 1988 z inicjatywy KZ zawiązało się Gdańskie Stowarzyszenie Akademickie, a VIII 1988 powstał Akademicki Komitet Solidarnościowy. AKS reprezentował „S” trójmiejskich uczelni. IX 1988 przekształcił się w Akademicko-Oświatowy Komitet Organizacyjny (A-OKO). Jesienią 1988 na terenie uczelni zaczęły odradzać się struktury „S”. 3 X 1988 ukonstytuowała się Tymczasowa Komisja Zakładowa NSZZ „S” UG. Na jej czele stanął M. Żylicz, a na jego zastępcę wybrano B. Olszewskiego. W tym czasie do uczelnianej „S” zapisanych było 700 pracowników UG. Reaktywowano również NZS. Z inicjatywy TKZ utworzono Fundusz Biblioteczny, który umożliwił uczelni zebranie pokaźnego zbioru wydawnictw z drugiego obiegu i emigracji. Wydawano pismo informacyjne „Komunikat”. 5 V 1989 odbyło się III WZD NSZZ „S” UG, podczas którego na przew. KZ wybrano Jana Majewskiego. W składzie prezydium, oprócz przewod. znaleźli się także: B. Olszewski, Henryk Ćwikliński, Danuta Naskręcka, Mirosław Mironowicz, Jerzy Biedrzycki, Piotr Kawiecki i Krzysztof Dobrowolski. W zebraniu uczestniczył popierający reaktywację uniwersyteckiej „S” rektor UG C. Jackowiak. Po 1989 uczelnianej „S” przewodzili kolejno: Jan Majewski (1989–1990), Ryszard Strzyżewicz (1990–1991), Ewa Sikorska-Trela (1991–2002) i Franciszek Makurat (od 2002).

Piotr Brzeziński

[Gdańsk, Region Gdański](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)